

O HUMANITÁRNÍ MISI V JORDÁNSKU II, ANEB POMÁHÁME, KDE NÁS POTŘEBUJÍ

V předchozím čísle Veleslavínu jsme přiblížili působení ortopedického týmu v Jordánsku v rámci humanitární mise ministerstev vnitra, zdravotnictví a obrany - MEDEVAC. V Jordánsku dosud působily v rámci MEDEVAC ještě další dva týmy z ÚVN – tým ORL a tým oční kliniky.

Tým ORL lékařů vedla MUDr. Petra Fundová, Ph.D. V rozhovoru přibližuje, s jakými podmínkami i pacienty se v rámci mise MEDEVAC setkala.

Byli jste na humanitární misi ve stejné době i ve stejné nemocnici jako tým ortopedů?

Na misi MEDEVAC v Jordánském hášimovském království jsme odlétali počátkem listopadu 2016, a to společně s ortopedy. Letěli jsme také do Ammánu, ale působili jsme v jiné nemocnici. Náš záměr a zároveň úkol byl totožný: poskytovali jsme odbornou lékařskou péči potřebným, zejména syrským uprchlíkům, pro něž by bez podpory humanitární mise nebyla odborná lékařská péče téměř vůbec dostupná.

Jak vše probíhalo?

Naše působiště bylo v nemocnici Palestine Hospital. Tam se uskutečnil jak

vlastní výběr a indikace pacientů k operaci, tak později i hospitalizace a vlastní operace. K operacím jsme vybírali pacienty z řad syrských uprchlíků, především z uprchlického tábora Zátarí, a potom z měst v okolí syrských hranic (zejména Irbid). Celkově se k výběru dostavilo

přes 200 pacientů, z nich jsme 75 pacientů indikovali k operačním výkonům.

Výkony jste prováděli sami, nebo ve spolupráci s tamějšími zdravotníky?

Při operacích i při pooperační péči jsme úzce spolupracovali s jordánským personálem, anesteziology, sálovými sestrami, sestrami na odděleních a rezidentními lékaři. Spolupráce s jordánským personálem mohla bezproblémově probíhat také díky velké podpoře české zdravotní sestry trvale žijící v Jordánsku a jordánského lékaře, kteří pomáhali zejména při komunikaci - tlumočili, a to nejen při komunikaci s personálem, ale také s pacienty, což bylo velmi důležité. Většina pacientů totiž neuměla anglicky.

Jaké jste měli pacienty a jaké výkony jste prováděli?

Celkem jsme za dobu působení v listopadové misi v Jordánsku provedli operaci u 68 pacientů. Hlavní indikací

k výkonu byla adenotomie, tedy odstranění nosní mandle, následovaná tonsilektomií, tedy odstraněním krčních mandlí a zaváděním ventilačních tub - především u dětských pacientů.

Jak jste vnímala atmosféru výkonů a jak vaši přítomnost přijímali pacienti?

Důležité bylo, že všechny operace proběhly bez komplikací. Pacienti je snášeli dobře a při našem odjezdu byly hospitalizovány již jen dvě poslední pacientky po tonsilektomii. Našimi pacienty byly především děti. Ty vždy doprovázeli jejich rodiče - buď matka, nebo otec, výjimkou ale nebyla ani přítomnost celé rodiny. Musím říci, že tady velmi dobře zapůsobilo smíšené složení našeho lékařského týmu, který tvořili muži i ženy. Děti i rodiči to bylo vnímáno a přijímáno velmi příznivě. Pro nás byla velmi významná přítomnost a podpora zástupců Ministerstva vnitra ČR pověřených organizací programu MEDEVAC v Jordánsku. Odlétali jsme s pocitem uspokojení, že jsme pomohli, kde bylo třeba. Naši misi vysoce ocenilo vedení nemocnice Palestine Hospital, místní zdravotnický personál i rodiče našich pacientů a všichni podpořili další pokračování zdravotnické pomoci v rámci programu MEDEVAC.

Dalším týmem ÚVN, který pomáhal v Jordánsku v rámci programu MEDEVAC, byli lékaři Oční kliniky. V jordánském Ammánu působili v první polovině dubna letošního roku. V ammánské nemocnici Al Khalidi započali práci ihned následující den po příletu. „Výkony jsme prováděli

ve dvou operačních sálech, které byly na standardní evropské úrovni,“ přibližuje vedoucí týmu doc. MUDr. Jiří Pašta, CSc., FEBO (přednosta Oční kliniky 1. LF UK a ÚVN) a pokračuje: „Nemocnice měla akreditaci JCI, což bylo znát na vysoké kvalitě zdravotnické dokumentace, vedené v arabštině i v angličtině, i na zpracovaných ošetrovatelských postupech. První operační den jsme začali nezbytným nastavením parametrů přístrojů a operačních mikroskopů a po jejich nastavení jsme provedli 15 operací katarakty (šedého zákalu).“ Na každý další den bylo naplánováno 20 operací. „Nejvíce jsme se potýkali s jazykovou bariérou. Při přípravě na operaci katarakty i při samotné operaci je neustálá komunikace s pacientem nezbytná. Syrská uprchlická komunita je jazykově nestejnorodá a psychicky, vzhledem k situaci, nestabilní. Někdy bylo třeba k dorozumění s pacienty vystřídat i tři různá arabská nářečí. V komunikaci s pacienty pomáhal arabsky mluvící personál, ideální by byla neustálá přítomnost rodilého mluvčího schopného domluvy s pacientem na operačním sále i během operace“, vysvětluje doc. Pašta.

Celkově za dobu působení v misi provedli lékaři ve spolupráci s vlastní instrumentářkou a za podpory místního personálu 116 operací katarakty a tým tak splnil stanovený cíl. Za jejich profesionální přístup se jim dostalo poděkování vedoucího očního centra a zástupce ředitele nemocnice Al Khalidi i českého velvyslance v Jordánsku.

V těchto dnech je vyslán na další misi v rámci programu MEDEVAC primář z Kliniky infekčních nemocí 1. LF UK a ÚVN MUDr. Petr Smejkal. Působí v iráckém Kurdistanu a jeho hlavním posláním je edukace a výškolení tamějšího personálu v oblasti prevence a léčby infekčních komplikací. O této misi si budete moci přečíst v některém z příštích čísel Veleslavínu.

